

*Ir jojo jie toliau, kolei prijojo nepaprasto grožio ežerą plačiai išsiliejusiais vandenais. Vidur tojo ežero Artūras išvydo baltais atlasais aptaisyta ranką, laikančią įstabaus darbo kalaviją. O paskum įmatė jie merguolę, drąsiai žengiančią vandenų veidrodžiu.*

*– Kas toji kerinti panaitė? – paklausė Artūras.*

*– Vadina ją Ežero valdove, – atsakė Merlinas.*

Tomas Meloris, „Le Morte D'Arthur“

EŽERAS BUVO UŽBURTAS. Nekilo nė menkiausios abejonės.

Pirma, tyvuliavo pačioje užkeikto Kum Pukos slėnio gerklėje, slėnio slaptingo, apsisiautusio amžinomis miglomis, garsėjančio kerais ir magiškais reiškiniiais.

Antra, pakako į jį pasižiūrėti.

Gelmė buvo sodriai mėlyna, be priemaišėlės, sakytum, gryniausias safyras. Paviršius lygus it veidrodis, toks glotnus, kad Y Vydo kalnyno viršūnės atspindys atrodė gražiau už pačią viršūnę. Nuo ežero dvelkė vėsus, gairus vėjelis, niekas netrikdė orios tylos, nepliaukšėjo žuvis, nerykavo vandens paukščiai.

Riteris – grožėdamasis – net suvirpėjo. Vis dėlto, užuot toliau jojęs kalvos ketera, pasuko žirgą žemyn prie vandens. Lyg traukte pritrauktas ten, apačioje, snaudžiančios gylės. Žirgas tarp aptrupėjusių uolų žengė baugščiai, tyliai šnarpščiojo, lyg norėdamas parodyti irgi jaučiąs magišką aurą.

Pakrantėje riteris nusėdo nuo ristūno. Vesdamasis šį už brizgilo priėjo prie pat vandens, kur smulkutės bangelės glostė spalvingus žvirgždukus.

Kai klaupėsi, jo žiedmarškės sučežėjo. Sudėjęs delnus jis pasisėmė vandens. Į visas puses tarytum mažytės žvitrios adatėlės sušmikšėjo pabaidytas mailius. Gėrė riteris atsargiai, iš lėto, šaltas it ledas vanduo stingdė jam lūpas ir liežuvį, gildė dantis.

Kai sėmė dar kartą, ausis pasiekė ežero paviršiumi atsklidęs garsas. Jis pakėlė galvą. Žirgas sušnarpštė lyg parodydamas, kad irgi išgirdo.

Riteris įtempė klausą. Ne, jam nepasivaideno. kažkas išties dainavo. Moteris. Veikiau gal mergina.

Kaip ir visus riterius, šį nuo mažens lydėjo dainių giesmės ir riterių romanai. Pastaruosiuose devyniais atvejais iš dešimties mergelės daina arba rauda būdavo jaukas, įviliodavęs riterį į žabangas. Neretai mirtinas.

Vis dėlto nugalėjo smalsumas. Juk šiam riteriui buvo vos devyniolika. Plačiai jis garsėjo begaline drąsa ir begaline neapdaira.

Pasitikrino, ar prireikus kalavijo šis neužstrigs makštyse, ir nusivedė ristūną ten link, iš kur sklido daina. Toli eiti nė neprireikė.

Krantas buvo nusėtas dideliaisiais tamsiais iki blizgesio nusvidintais rieduliais, sakytum, milžinai būtų nerūpestingai numetę įgrisusius žaisliukus. Tokie pat akmenys juodavo ir skaidrutėliame ežere. Kai kurie kyšojo iš vandens ir atrodė tartum bangelių skalaujamos leviatanų kupros. Vis dėlto daugiausia riedulių dunksojo ant kranto, nusidriekusio iki miško. Keli buvo įgrimzdę į smėlį, ir galėjai tik spėlioti, kokio jie iš tikrųjų dydžio.

Daina ir sklido iš už pakrantės akmenų. Tik dainininkės nesimatė. Riteris prilaikė žirgą už žąslų ir prusnų, kad nežvingčiotų, neprunkštų.

Merginos drabužiai buvo išdraikyti ant plokščio tarytum stalas riedulio, kyšančio iš vandens. Ji pati nuoga, įbridusi iki pusiaujo, prausėsi ir dainavo. Žodžių riteris nesuprato.

Nenuostabu.

Mergina, nors galvą guldyk, buvo ne visai žmogus. Apie tai bylojo kaulingas kūnas, keista plaukų spalva, balsas. Riteris neabejojo: jei ji atsigręžtų, jis išvystų dideles migdolo formos akis. O jeigu dainorė atmestų pelenspalvius plaukus, pasimatytų smailios ausys.

*Faerie* gyventoja. Žynė. Viena iš *Tylwyth Teg*. Viena tų, kuriuos piktai ir airiai vadina *Daoine Sidhe*, Kalvų tautėle. Viena tų, kuriuos saksai vadina elfais.

Mergina nutilo, purkšdama vandenį panėrė iki pat kaklo ir išsiplūdo lyg prasčiokė. Tatai riterio nesuklaidino. Niekam buvo ne paslaptis, kad žynės geba keiktis žmogiškai. Kartais net riebiau už arklininkus. O dar dažniau keiksmas pranašaudavo piktą juoką, juos žynės be galo mėgo taisyti – pavyzdžiui, kokiam nelaimėliui išdidindavo nosį sulig sėkliniu agurku arba sulig pupele sumažindavo vyriškumą.

Riterio neviliojo nei viena, nei kita. Būtų patykučiais sprukęs sau, bet išdavė žirgas. Ne, ne jo paties ristūnas, laikomas už prusnų ir tylintis lyg peliukė. Išdavė žynės žirgas, juoda kumelė, kurios riteris tarp riedulių nė nepastebėjo. Juodas it derva gyvulys kanopa kepštelėjo žvirgždą ir sveikindamasis sužvengė. Riterio eržilas pakratė galvą ir mandagiai atsakė. Net aidas nuvilnijo ežero paviršiumi.

Žynė taškydama purlslus šoko iš vandens ir pasirodė riteriui visu gražumu. Puolė prie uolos luito, ant kurio gulėjo drabužiai. Bet, užuot griebusi kokį apvilką ir droviai prisidengusi, elfė neįtikimai vikriai čiupo kalaviją ir – tik švilpt – ištraukė iš makštų. Sugaišo tam trumputyte akimirką, o tada pritūpė ar atsiklaupė ant dugno – iš vandens liko kyšoti tik jos nosis ir iškelta ranka su kalaviju.

Riteris, atsikvošėjęs iš nuostabos, paleido pavadį ir priklaupė ant drėgno smėlio. Mat išsyk perprato, su kuo susidūręs.

– Būk pasveikinta, – išlemeno tiesdamas rankas į merginą. – Didi man garbė... Didžiai esmi pagerbtas, o Ežero valdovė. Paimsiu šį kalaviją...

– Gal teiktumeis atsistoti ir nusisukti? – Žynė iškišo iš vandens ir burną. – Gal nežiopsojęs leistum apsirengti?

Jis tučtuojau pakluso.

Girdėjo, kaip ji brenda teškindama vandenį, kaip šiugždina drabužius, kaip patylomis keikiasi juos tempdama ant šlapio kūno. Pats tuo tarpu apžiūrinėjo glotnaus ir žvilgančio lyg kurmio kailiukas plauko kumelę. Gyvulus buvo neabejotinai gryniausio kraujo, neabejotinai eiklus it vėjas. Neabejotinai užburta. Veikiausiai iš *Faerie*, kaip ir savininkė.

– Gali atsigręžti.

– Ežero valdove...

– Ir prisistatyti.

– Esmi Galahadas iš Kaer Beniko. Karaliaus Artūro, Kameloto pilies šeimininko, Vasaros Šalies, taipgi Damnonijos, Divnento, Poviso, Divedo valdovo riteris...

– O Temerija? – pertraukė ji. – Redanija, Rivija, Aedirnas? Nilfgardas? Šie pavadinimai tau nieko nesako?

– Ne. Niekad tokių negirdėjau.

Ji gūžtelėjo pečiais. Rankoje laikė ne tik kalaviją, bet ir batus, ir išskalbtus, išgręžtus marškinius.

– Taip ir maniau. O kurie dabar metai ir kuri diena?

– Šiandien... – neapsakomai nustebę išlemeno Galahadas, – ...antra pilnatis po Beltinės... valdove...

– Ciri, – pasakė ji traukydama pečiais, kad drabužis nekibtų prie džiūstančios odos. Kalbėjo keistai, akys buvo didelės, žalios...

Nevalingai atmetė drėgnus plaukus, ir riteris nejučia atsiduso. Ne tik todėl, kad merginos ausis buvo pati paprasčiausia, žmogiška, nėraž ne elfiška. Dar ir dėl to, kad skruostą jai bjaurojo ilgas randas. Kažkas buvo ją sužeidęs. Bet argi žynė įmanu sužeisti?

Žvilgsnį ji pastebėjo, prisimerkė, suraukė nosį.

– Taip, taip, randas! – vėl prašneko tuo negirdėtu akcentu. – Ko taip pabūgai? Bene riteriui rumbas – tokia jau baisenybė? Bene taip šlykščiai atrodau?

Jis abiem rankomis lėtai atsmaukė žiedšarvį gobtuvą, atmetė plaukus.

– Riteriui tatau anokia baisenybė, – atsakė jaunatviškai didžiuodamasis, rodydamas ir pats turįs vos užšausį randą nuo smilkinio iki apatinio žandikaulio. – Šlykščiai atrodo tik garbę bjaurojantys rumbai. Aš – Galahadas, Ežero riterio Lanseloto ir Elynės, karaliaus Pelio, Kaer Beniko šeimininko, dukters sūnus. Šį randą man paliko Brunis Negailestingasai, netikėlis damų engėjas, iškart po to mano ir patiestas garbingoje kovoje. Iš tiesų vertas esmi paimti iš tavo rankų šį kalaviją, o Ežero valdovė...

– Ką?

– Kalaviją. Esmi pasiruošęs jį paimti.

– Kalavijas mano. Niekam neleidžiu jo liesti.

– Bet...

– Bet – ką?

– Ežero valdovė visuomet... Visuomet išnyra iš vandenų ir įteikia kalaviją.

Ji patylėjo.

– Suprantu, – tarė pagaliau. – Ką gi, kiek kraštų, tiek ir papročių. Deja, Galahadai, ar kaip ten vadiniesi, matyt, būsi užėjęs ne tą valdovę, kurios tau reikia. Aš nieko nedalinu. Ir neleidžiu atimti. Sakau taip, idant išvengtume nesusipratimų.

– Bet atkeliavote iš *Faerie*, – neatlyžo riteris, – juk taip, valdovė?

– Atkeliavau, – pasakė mergina po valandėlės. Regis, žalios jos akys žvelgė į erdvės ir laiko prarajas. – Atkakau iš Rivijos, iš miesto tokiu pat vardu. Įsikūrusio prie Loc Eskaloto ežero. Atplaukiau čionai valtimi. Per rūką. Krantų išvis nemačiau. Girdėjau tik žvengiant Kelpę... savo kumelę, kuri stengėsi neatsilikti.

Ji paklojo ant akmens šlapius marškinius. Riteris vėl atsiduso. Drabužis buvo išskalbtas, bet kraujo dėmės liko.

– Čionai mane atnešė upė, – toliau kalbėjo mergina, nepastebėjusi, kur jis žiūri, arba tik dėdamasi, kad nepastebi. – Upės tėkmė ir vienaragio burtai... Kaip vadinasi šis ežeras?

– Nežinau, – atvirai prisipažino riteris. – Čion, Gvinete, tiek ežerų...

– Gvinete?

– Tataigi. Anava kalnai. Y Vydfas. Jei miškais jotumei taip, kad kalnai liktų po kairei, už dviejų dienų prijotumei Dinas Dinlį, o paskum Kaer Datalį. O upė... Artimiausia upė...

– Nesvarbu, kaip ta artimiausia upė vadinasi. Galahadai, ar neturėtum ko užkrimsti? Mirštu badu.

\* \* \*

– Ko taip žiūri? Bijai, kad išnyksiu? Pakilsiu į dangų su visais tavo džiūvėsiais ir kadagine dešra? Nebijok. Savo pasaulyje mažumą paišdykavau, supainiojau keletą likimų, tad kurį laiką man ten verčiau nesirodyti. Pabūsiu tavajame pasaulyje. Kur naktimis danguje veltui ieškočiau Slibino ar Septynių Ožkų. Kur šiuo metu šviečia antra pilnatis po Beleteino, tik vadinamas jis Beltine. Klausiau, ko taip į mane žiūri.

– Nežinojau, kad žynės valgo.

– Žynės, burtininkės, elfės. Visos valgo. Geria. Ir taip toliau.

– Ką?

– Et, nesvarbu.

Juo įdėmiau jis žiūrėjo į merginą, juo labiau blanko jos stebuklingoji aura, juo žmogiškesnė, paprastesnė, netgi prasčiokiškesnė atrodė ji pati. Vis dėlto riteris žinojo, kad ji ne prasčiokė, negali tokia būti. Prasčiokės neužklupsi nuogos maudantis ežere Y Vydfio papėdėje, Kum Pukos apylinkėse, nei skalbiant kruvinus marškinius. Nesvarbu, kaip mergina atrodo, ji negali būti žemiška esybė. Vis dėlto Galahadas jau visai nebesivaržydamas, be pagarbios baimės žiūrėjo į išdžiūvusius pilkus jos plaukus, kuriuose, jo nuostabai, sidabru žibėjo žilos sruogelės. Žiūrėjo į laibas jos rankas, nedidukę nosį ir blyškias lūpas, į jos keistoko kirpimo vyriškus drabužius iš plono, bet neregėtai tankaus audinio. Į jos neįprastos konstrukcijos bei apdailos kalaviją, anaiptol neprimenantį paradinio žaisliuko. Į jos basas pėdas, apkibusias sausu pakrantės smėliu.

– Kad išvengtume nesusipratimų, – pasakė ji, trindama vieną pėdą į kitą, – žinok, aš ne elfė. Burtininkė, na, žynė, gal ir esu... tam tikra prasme. Ee, greičiau ne.

– Gaila. Tikrai.

– Ko jau taip gaila?

– Sakoma... – įraudęs ėmė aiškinti jis užsikirsdamas, – ...sakoma, žynė, kuomet jai pasitaiko sutikti jaunuolį, vedasi jį į Elflandą ir... po lazdyno krūmu ant samanų kilimo verčia...

– Suprantu, – suburbėjo ji ir staigiai dirstelėjusi į riterį atsikando dešros. – Jei tau rūpi Elfų šalis, – tarė nurijusi kąsni, – žinok: kadaise iš ten pabėgau ir nemaž neskubu grįžti. O dėl prievolės ant samanų... Iš tiesų, Galahadai, tau reikia kitokios valdovės. Vis dėlto už gerus norus didžiai dėkoju.

– Valdove! Užgauti nenorėjau...

– Gali nesiteisinti.

– Kaltas, – burbtelėjo riteris, – tik jūsų neapsakomas grožis.

– Dar kartą dėkoju. Bet nieko nesitikėk.

Juodu valandžiukę patylėjo. Saulė, stabtelėjusi zenite, maloniai šildė akmenis. Švelnus vėjelis šiaušė ežero paviršių.

– Ką reiškia... – staiga prašneko Galahadas keistai jausmingu balsu, – ...ką reiškia ietis kruvinu antgaliu? Ką reiškia karalius perdurta šlaunimi ir kodėl jis kenčia? Ką reiškia baltai apsitaisiusi mergelė su graliu, sidabrinium dubenėliu...

– Bene perkaitęs būsi? – pertraukė jį mergina.

– Tik klausiu.

– O aš tavo klausimų nesuprantu. Ar čia koks sutartas slaptažodis? Sąmokslininkų atsipažinimo ženklas? Būk malonus, paaiškink.

– Kad nesugebu.

– Kodėl tuomet klausinėji?

– Mat... – sutriko riteris. – Na, trumpiau šnekant... Vienas mūsiškių turėjo progą, bet nepaklausė. Žado neteko ar pasidrovėjo... Nepaklausė, ir užgriuvo jį nemalonumai. Todėl visada klausiamo. Dėl visa ko.

\* \* \*

– Ar šitame pasaulyje burtininkų yra? Na, žinai, tų, kurie verčiasi magija. Magų. Žiniuonių.

- Yra Merlinas. Ir Morgana. Bet ji pikta.
- O Merlinas?
- Abejutiškas.
- Žinai, kur jį rasti?
- Aišku, žinau! Kamelote. Karaliaus Artūro dvare. Kaip tik ten ir traukiu.
- Toli?
- Reikia joti į Povisą iki Hafreno upės, tuomet – pasroviui – iki Glevumo prie Sabrinos jūros, o nuo ten jau nebetoli Vasaros Šalies lygumos. Jotam – kokios dešimt dienų kelio...
- Per toli.
- Kelią, – nenoromis pridūrė riteris, – galima ir patrumpinti, jei jotum per Kum Puką. Tik tasai slėnis prakeiktas. Baisu. Ten *Y Dynan Bach Teg*, tulžingi neūžaugos...
- O tavo kalavijas, ką, netikras?
- Ką ten kalavijas prieš burtus išgalės?
- Išgalės, išgalės, nebijok. Esu raganė. Girdėjai kada apie tokias? Et, žinia, negirdėjai. Nebijau tų tavo neūžaugų. Tarp nykštukų turiu daugybę pažįstamų.
- Viskas aišku, pamanė jis.

\* \* \*

- Ežero valdove...
- Mano vardas Ciri. Ežero valdove nevadink. Man nemalonu. Ir prisiminimus žadina nekokius. Taip į mane kreipdavosi anie... Kaip, sakei, vadinasi ta šalis?
- *Faerie*. Pasak druidų, Anun. O saksai vadina Elflandu.
- Elflandas... – Ji apsigobė pečius languotu piktišku jo apklotu. – Buvau ten. Įžengiau į Kregždės bokštą – tik brinkt! – ir atsidūriau tarp elfų. Jie mane taip ir vadino. Ežero valdove. Iš pradžių man net patiko. Savimeilę glostė. Kol susivokiau esanti tame krašte, tame bokšte, prie to ežero, visai ne Valdovė. Tik kalinė.
- Ar ten, – nesusilaikė Galahadas, – ir išsikruvinai marškinius? Ji ilgai tylėjo.



– Ne, – galiausiai atsakė mergina, o riteriui pasidingojo, kad jos balsas suvirpėjo. – Ne ten. Žvitri tavo akis. Ką gi, nuo teisybės nebėgsiu, galvos smėlyje neslėpsiu... Iš tiesų, Galahadai, pastaruoju metu krauju tepiausi daugel kartų. Priešų, kuriuos žudžiau, krauju. Ir artimųjų, kuriuos mėginau gelbėti... Kurie mirė man ant rankų... Ko taip žiūri?

– Nežinau, dievybė tu ar mirtinga mergelė... Ar viena iš deivių... O jei šios ašarų pakalnės gyventoja...

– Būk geras, kalbėk be užuolankų.

– Labai norėčiau, – Galahado akys sužibo, – išgirsti tavo istoriją. Ar papasakosi, o valdove?

– Ji ilga.

– Skubėti niekur neskubame.

– Ir baigiasi liūdnai.

– Netikiu.

– Kodėl?

– Prausdamasi dainavai.

– Pastabus. – Ji nusigręžė, prikando lūpą; veidą staiga negražiai perėmė traukuly. – Išties pastabus. Bet labai jau naivus.

– Papasakok savo istoriją. Prašau.

– Ką gi, – atsiduso ji. – Jei jau taip nori... Papasakosiu.

Mergina atsisėdo patogiau. Riteris taip pat. Žirgai pamiškėje skabė, rupšnojo žolynus.

– Nuo pradžios, – paprašė Galahadas. – Nuo pat pradžios...

– Kuo toliau, tuo man panašiau, – pradėjo ji patylėjusi, dar glaudžiau susisupdama į piktišką apklotą, – kad ta istorija be pradžios. Kad jau baigėsi, irgi negalėčiau tvirtinti. Praeitį su ateitimi, kad žinotum, siaubingai surizgusios. Vienas elfas man netgi sakė, kad laikas yra savo uodegą ryjanti gyvatė. Jos vardas, kad žinotum, Uroboras. Savos uodegos rijimas reiškia uždara ratą. Kiekvienoje akimirkoje slypi praeitis, dabartis ir ateitis. Kiekvienoje akimirkoje slypi amžinybė. Supranti?

– Ne.

– Tiek to.